

POZDĚ K RÁNU

Veronika Vašátková

Magisterská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

ABSTRAKT

Spolu s touto prací se na malou chvíli ocitneme ve Francii, respektive v Paříži, v období nazývaném Belle époque, v letech 1871-1914. V období rozvoje průmyslové výroby a hospodářského rozmachu, bez válek a revolucí. Ve společnosti umělců, tvořících na Montmartru, veselících se v kabaretech a v neposlední řadě ve světě módy, módních salónů a módních návrhářů s hlavami v oblacích.

V projektové části Vás seznámím s kolekcí „Pozdě k ránu“ jejíž inspirací jsou rozervané duše prokletých básníků.. opilá souhvězdí, poslové větru.. a křehké pocity intimních nálad smývané přívaly deště..

Klíčová slova: *belle époque, Paříž, Montmartru, kabarety, haute-couture, móda, módní salony, módní tvůrci přelomu 19.-20.století, současní módní tvůrci*

Poděkování...

..chtěla bych poděkovat vedoucí ateliéru akad.mal. Šárce Šiškové, díky které se mi otevřely obzory a mému příteli Radimovi Hladišovi za jeho podporu..

OBSAH

I	TEORETICKÁ ČÁST	8
1	BELLE ÉPOQUE.....	9
1.1	NAPŘÍČ PAŘÍŽÍ	9
1.2	V ŽELEZNÉM KRAJKOVÍ, ÚSMĚV SE NACHOVÍ ..	9
1.3	KABARETY NA MONTMARTRU	14
1.4	MALÝ VELKÝ MUŽ, TOULOUSE-LAUTREC	15
1.5	KRÁSNÉ KRAJKY A VÝŠIVKY KRÁSNÉ DOBY	16
1.6	PÁNSKÁ MÓDA	19
2	HVĚZDY MÓDNÍHO NEBE BELLE ÉPOQUE	22
2.1	HAUTE COUTURE A CHARLES FREDERICK WORTH	22
2.2	JACQUES DOUCET (1853-1929).....	23
2.3	PAUL POIRET (1879-1924).....	24
2.4	MARIANO FORTUNI (1871-1949)	26
3	SOUČASNÍ MÓDNÍ TVŮRCI NAVAZUJÍCÍ NA ODKAZY BELLE ÉPOQUE	28
3.1	MONTMARTRE, KABARETY A NEZKROTNÝ JEAN PAUL GAULTIER.....	28
3.2	SECESNÍ ORNAMENT, DOKONALÉ STŘIHY A POEZIE ALEXANDERA MCQUEENA.....	29
3.3	PLISÉ V PODÁNÍ ISSEYHO MIYAKE	31
II	PRAKTICKÁ ČÁST	33
4	POZDĚ K RÁNU.....	34
4.1	INSPIRACE	34
4.2	KONCEPCE KOLEKCE „POZDĚ K RÁNU“	34
4.3	KRESEBNÁ DOKUMENTACE	36
III	PROJEKTOVÁ ČÁST.....	38
5	FOTODOKUMENTACE KOLEKCE „POZDĚ K RÁNU“.....	39
	ZÁVĚR.....	50
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
	SEZNAM OBRÁZKŮ	52

*Ze slunce zbylo jenom na červánek,
lekníny bledé pohoupával vánek;
jak velké slzy bledé lekníny
svítily v řasách tiché hladiny.
Samoten, sám se svými trampotami
bloudil jsem kolem vody pod vrbami,
kde z mlhy mlhoucí proti mně vstal
bělavý přízrak, div jsem nezoufal,
a jeho pláč se ztrácel v křiku čírek,
čeřících křídly vodu plnou pírek,
tam pod vrbami, kde jsem v onen den
jen se svým žalem bloudil samotem;
tma stáhla hustý závoj přes červánky,
zsinalou vodu dál vlnily vánky
a v nich se rozpíjely lekníny
ve vlhkých řasách tiché hladiny.*

/ Sentimentální procházka

Paul Verlaine /

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BELLE ÉPOQUE

1.1 Napříč Paříží

Spolu s touto prací se na malou chvíli ocitneme ve Francii, respektive v Paříži, v období nazývaném Belle époque, v letech 1871-1914. V období rozvoje průmyslové výroby a hospodářského rozmachu, bez válek a revolucí, v „krásné době“.

1, 2, 3

V tomto období byla Paříž centrem módy ve zcela novém pojetí. Své prvenství si držela už od dob Ludvíka XIV., kdy francouzský královský dvůr měl sice zcela dominantní postavení v určování trendů a oblékání nejvyšší šlechty, ovšem nástup střední vrstvy v 19. století zásadně rozšířil okruh zájemců o krejčovinu šitou na míru.

1.2 V železném krajkoví, úsměv se nachová ..

V Paříži vznikají první módní salony, které tvoří haute couture, módní róby vytvářené na míru dle návrhů předních módních tvůrců. Pravidla pařížské haute couture se podařily zavést paradoxně Angličanovi, Charlesi Fredericku Worthovi, a to s plnou podporou vládnoucích kruhů. Látky, barvy, motivy a tvary se měnily s každou sezónou. Místo aby si lidé vytvářeli vlastní styl na základě volných pravidel stanovených arbitry, móda se stávala postupně doménou odborníků. Z pouhých dodavatelů se krejčí a návrháři vyšplhali na nejvyšší příčky společenské hierarchie.

V období konání Světové výstavy, v roce 1900, byl výraznou pařížskou osobností i secesní umělec českého původu, Alfons Mucha. Hned jeho první plakát vytvořený pro slavnou herečku Sarah Bernhardt a její divadlo Theatre de la Renaissance mu zabezpečil obrovský úspěch u pařížské veřejnosti. Kromě plakátu Mucha pro tuto herečku vytvářel také návrhy kostýmů, šperků, divadelních scén a dalších výtvarných prací, které vytvářely fenomén „style du Mucha“. Používal se jako synonymum pro „art nouveau“, podobně jako „style du metro“, odkazující na Guimardovy stanice.

4, 5, 6

„...říkám si: Krásná je! A všední jistě není! Ach, jaká vzpomínka! Těžký královský sen. Vládkyně se srdcem plničkým utrpení a s tělem určeným pro velkou lásku jen..“

Charles Baudelaire, Má temná krásko

Na přelomu 19. a 20. století secese konkurovala dožívajícímu historismu. V různých historizujících slozích a jejich eklektických směsích byly v Paříži postavené mnohé stavby světových výstav. Toto období dalo Paříži jednu z jejích dominant, Baziliku Božského Srdce (Sacre Coeur), umístěnou na vrcholku Montmartru. Sacre Coeur se stylem, jímž je postaven, ubírá spíše do historizující minulosti paradoxně ke svému umístění, k Montmartu, kde se v té době, v době belle epoque, vytvářejí základy moderního umění a architektury.

„Krásné může být jen to, co je praktické“ hlásal vídeňský architekt Otto Wagner. Jaká ironie v tomto období, Francouzi nazývaném „krásným“, kdy se žena z „lepších kruhů“ nebyla schopna bez své „bonne“ sama obléknout ani svléknout. Do nového století vstupovala v šatech vyhlížejících jako čalouněné torzo: prohnutá v kříži, s vystouplými zadními

patriemi, do bezvědomí staženým pasem a nezbytným kloboukem, který neměl daleko ke zničujícímu břemeni. Nepochopitelné kreace doslova vytlačovaly tělo na povrch. Šaty měly tři dimenze. Ve skříní stály samy bez podpěry jako sochy. Všechny ty knoflíčky, spodničky, vábivé stužky, šály s třásněmi, krajkoviny, štolky z jemného peří a vysoko vyčesané účesy, plné vlasových podložek, by měly působit svůdně a okázale. Tajemství a romantika byly ozdobou ženy těchto časů. Nároky na vypracování oděvů byly na tak vysoké úrovni, jaké již nikdy v budoucnu nedosáhnou.

Máme-li se vrátit k módním salónum na přelomu století, je třeba říci že Worthův salón přebírá jeho syn, Jean Phillipe. Výraznou osobností a zároveň silnou konkurencí se mu stává Jacques Doucet. Ten vytváří modely například pro již zmíněnou slavnou herečku Sarah Bernhardtovou. Doucet je zároveň sběratelem výtvarného umění s velmi vytříbeným vkusem, čemuž svědčí to, že byl prvním vlastníkem Picassových Slečen z Avignonu, které vznikly v malém ateliéru právě na Montmartru.

7, 8, 9

Zcela revolučním způsobem na začátku století změnil oděvní módu další pařížský návrhář, Paul Poiret, který si v roce 1904 otevřel salón na Rue Auber nedaleko Opery. Byl to právě Poiret, který osvobodil ženy od korzetů a zmínil Worthovskou nabubřelost. Poiretovou exotickou inspirací byl Ďagilevův Ruský balet a kostýmy Leona Baska. Poiret byl také jako první, kdo vydával album své módy, ilustrované Paulem Iribem či Georgem Lepapem.

K belle époque neodmyslitelně patří impresionismus a impresionisti, jejich odkazy a směry navazující na nové vnímání a zpodobňování reality. I pro tuto společnost je typický Montmartre, kavárna Guerboirs a později kavárna Nouvelles Athènes. Tyto dva podniky byly kolem roku 1877 nejvýznamnějším centrem umělecké avantgardy v celoevropském měřítku. Námětem mnohých děl impresionistů byla Paříž se svými obyvateli. Monetovy obrazy ze Saint Lazare, které jako jedny z prvních opěvují poezii moderního života, Pissarrova pozdější tvorba se stává kronikou města Paříž a jejích obyvatel.

Principy impresionismu se na exaktní úrovni snažil rozvíjet neoimpresionismus (pointilismus). Svého významu nabývá obrazem Geore Seurata, *Koupání v Asnières*, který představil na prvním Saloně nezávislých v roce 1884. O dva roky později vytvořil stěžejní dílo pointilismu, *Neděle na ostrově Grande-Jatte*.

10, 11, 12

„Když člověk přesně ví, co chce dělat, proč by to člověk měl ještě vlastně dělat? To, co již člověk ví, to je úplně nezajímavé. Pak je lepší dělat něco jiného.“ Picasso

V této době byla ještě Gabriele Chanelová neznámou „Popelkou z Moulin“, kde pokorně přišivala knoflíky a či prýmky na uniformy jízdních myslivců desátého pluku.

Paříž slavila technický pokrok.. Nad Bodamským jezerem se vznesla vzducholoď hraběte Zeppelina. To, že se zřítíla, nebylo podstatné. Budoucnost se zdála být optimistická. Rodil se film, jako nový vyjadřovací prostředek. Postavení Paříže jako prvního města módy bylo nezvratné. Stala se Mekkou, ke které vzhlíželi nejen umělci, ale i ti, co měli s módou cokoliv společného. Tato její přednostní pozice souvisela do jisté míry i s celkovým charakterem

francouzského způsobu života. Zatímco anglická aristokracie a boháči byli zamilováni do idylly svých venkovských sídel a dávali přednost parforním honům před divadlem, Francouzi již od 16. století inklinovali k rušnému životu ve městě. A tak se zcela přirozeně Paříž stala dominantním městem elegance a ten, kdo chtěl ve světě módy něco znamenat, musel zamířit právě sem.

Textilní a řemeslná výroba měla ve Francii dlouholetou tradici, především ve výrobě hedvábí a krajek. Přítomnost dostatečného počtu řemeslníků byla tedy také, hlavně pro Paříž, jedním z rozhodujících faktorů. Žádný couturier se totiž neobejde bez kvalitních krejčích, švadlen a střihačů. Zároveň je třeba říci, že Paříž vábila svým volnomyšlenkářským duchem nespokojence, běžence a emigranty, kteří ještě rozšiřovali její kosmopolitnost a kulturní rozmanitost. Směřovali zde ruští tanečníci, italští malíři, američtí hudebníci a spisovatelé, němečtí byznysmeni, polští a maďarští grófové a v neposlední řadě i krásky pochyné pověsti z různých koutů světa.

13, 14, 15

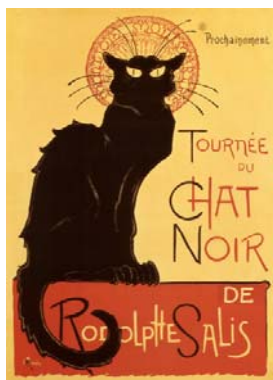
„Nyní zjišťujeme, že Toulouse-Lautrec se zdá nadpřirozený pouze proto, že byl naprosto přirozený.“ Tristan Bernard, 1913

Kabaret Lapin Agile, jímž je Montmatre proslaven dodnes, na přelomu století koupil slavný kabaretní umělec Aristide Bruant. Na rozdíl od mnoha jiných vykřičených podniků v jeho okolí se zde nepěstovaly žádné pokleslé odrhovačky. Šansoniér Frédé tu zpíval za doprovodu kytary staré francouzské balady. Vysedával tu básník Max Jacob v žaketu a

cylyndru, zatímco majitel Bruant nosil dřeváky, plandavé kalhoty a důstojnickou čepici. O pár let dříve jej hrabě Lautrec Toulouse zvěčnil na jednom ze svých plakátů v černém plášti a červené šále. Ta, která rychle chodila, rychle četla a pomalu malovala, jak sama o sobě říkala, byla malířka Marie Laurencinová, sem doprovázela „kormidelníka moderní poezie“, Guillaume Apollinaire. Právě Laurencinová vnesla do těchto míst zvláštní neokoukanou eleganci. Milovala pastelové barvy, velké klobouky zdobené květinami a vzdušné nadýchané materiály, mušelíny a voály. Španěl Pablo Picasso tady seděl naopak v modrákách, zahleděný na svůj obraz melancholického *Harlekýna*. S módou si celá tato pestrá společnost asi mnoho nedělala. Většina zmíněných umělců bydlela v ateliérech Bateau-Lavoir, v dřevěném domě na spadnutí, připomínajícím rozvrzané prádelní bárky na Seině. Jedními z prvních umělců zde byli malíři Kees van Dongen a Pablo Picasso. Dále pak Braque, Picabia, Gris, Dufy Severini, Modigliani. Říkalo se, že Montmartre opouštějí jako boháči, nebo v rakvi.

1.3 Kabarety na Montmartru

Montmartre byl ještě v polovině 19. století dedinkou, která se postupně stávala známou skrze prostituci a podniky pochybné pověsti. Když byla v roce 1784 Paříž obehnána celní zdí, vznikala za její severní částí zóna zábavy. Její oblíbenost si zprvu zakládala hlavně na nízkých cenách vína. Zeď procházela místem dnešních bulvárů Vpichy, Rochechouart a Chapelle. Prvním „velkosvětským“ podnikem byla od roku 1834 tančírna Moulin de la Galette v bývalém větrném mlýně. Svými obrazy ji proslavil Auguste Renoir .

V roce 1860 se Montmartre stal součástí Paříže. Vybudovaly se zde nové cesty a plynové osvětlení. I přesto si udržel svoji výjimečnost. V roce 1881 Rodolphe Salis otevřel na Bulváru Rochechouart umělecký kabaret Le Chat Noir (Černá kočka), ve kterém měl hlavní slovo konferenciéra šansoniéři. Stal se místem, kde se scházeli bohémové-výtvarní umělci, básníci a zpěváci, kteří zde mohli svobodně předvádět svůj um. Klientelu zde tvořila i solventní pařížská buržoazie. Podobných podniků začalo přibývat: Le Divan japonais, Le Rat mort (Mrtvý potkan), Le Mirliton (Píšťalka), který se stal domovskou scénou šansoniéra Aristida Bruanta a dalších. Kabarety si vydávaly i své časopisy, které popularizovaly tvorbou výtvarníků Montmartru. Nový typ podniku s výpravnou revue představoval od roku 1886 Folies-Bergère. Podobný byl Moulin Rouge, založený roku 1889 Adolphem Willettem. K Montmartru neodmyslitelně patří i cirkus Fernando, který na svých obrazech zvětšil Edgar Degas, Seurat, či Toulouse-Lautrec. Výtvarní umělci se na Montmartru začali zabydlovat ve větší míře až v 60. letech 19. století. Ti zámožnější měli ateliéry na horních poschodích hausmannovských nájemních domů na bulvárech. Chudší potom lákaly nižší ceny a levné víno ve skromnějších příbytcích.

19, 20, 21

1.4 Malý velký muž, Toulouse-Lautrec

Henri de Toulouse-Lautrec (1864-1901) přišel do Paříže roku 1881 a na Montmartru žil od roku 1884. O dva roky později se v ateliéru Fernanda Cormona seznámil s Vincentem van Goghem. Po dobu Goghova dvouletého pobytu v Paříži spolu formovali výtvarný jazyk postimpresionismu a jeho zákonitostí. Když v roce 1888 Gogh odchází, je Lautrec už stálým návštěvníkem kabaretů a tančiren na Montmartru, jež jsou jeho hlavním zdrojem

inspirace. Druhým domovem se Lautreckovi stává Moulin Rouge. Kabaretní tanečníci La Goulue a Valentin-le-Désossé Lautrecovou zásluhou vstoupili do dějin umění, stejně jako samotný Moulin Rouge. Objevují se i na litografickém plakátě z roku 1891, považovaném za nejlepší plakát v historii. Přinesl alespoň trochu slávy umělci, který se ve své době potýkal s nepochopením. Lautrec na svých malbách a plakátech zachytil i další hvězdy Montmartru-šansoniérky Yvette Gilbert a May Belfort, šansoniéra Aristida Bruanta, tanečnice Jane Avril, May Milton a další.

22, 23, 24

„Vůbec nemám v úmyslu obrodit francouzské umění. Zápasím s ubohým papírem, který mi nic zlého neudělal a na němž já-to mi věřte-nic dobrého nedělám.“ Toulouse-Lautrec

1.5 Krásné krajky a výšivky krásné doby

Novost, průbojnost a mladost.. Důraz se kladl na ornamentiku a detail. Inspirace pocházela v první řadě z říše květin: stylizovaly se nejen květy, ale kořeny, stvoly, listy, větve a celé stromy. Z živočišné říše byl oblíbený hmyz, hadi a ptáci. Z geometrických tvarů si secese vybrala kružnici, kterou malebně deformovala a skládá do kompozic. Nevyhýbala se ani ženské postavě, na které oceňovala dlouhé vlnité vlasy. V té době bylo zcela jasné, že rukodělná výroba prohrála soutěž s průmyslovou ve všech oborech. Navíc technologie

výroby strojních krajek byla už v té době natolik dokonalá, že dokázala zhotovit imitaci jakékoliv historické krajky, nebo realizovat jakýkoliv návrh. Proto se hledala cesta, jak z nepříznivé situace vyváznout a uchovat rukodělnou výrobu kultivovaných krajek. Jednou možností se jevila produkce „rychlých druhů metráže“ např. cluny, torchonské a páskové krajky.

25, 26, 27, 28, 29

Nejperspektivnější se ukázala možnost povznést ruční krajkou uplatněním současného děsenu nezávislého na historických vzorech. Zde si vytvořila vedoucí pozici vídeňské krajkářská škola a její návrháři. Škola vzbudila senzací nádhernými secesními límci a dalšími krajkami vystavenými na Světové výstavě v Paříži v roce 1900. Také v jiných oborech se zde vedle sebe objevily exponáty v historizujících slozích a ve slohu novém. Zatímco pravá ruční krajka se na přelomu 19. a 20. století stala exkluzivním módním doplňkem a výstavním exponátem, ruční výšivka našla široké uplatnění v soukromých a veřejných interiérech i na oděvech. Oblíbené byly podkasané živůtky z transparentních materiálů a vysokými krajkovými límci, jejichž tvar modelovala drátěná výztuha. Límeč býval ještě převázán hedvábnou bobinetovou kravatou. Halenka se nosila do kostýmů, nebo jen k sukni. Vycházkový oděv doplňoval látkový bohatě vyšíváný a krajkami zdobený slunečník na dlouhé rukojeti s ozdobně uvázanou stuhou. Nezbytný byl i krajkový kapesníček, večer velký vějíř. Pod vši tou nádherou se nosil korzet, který pomáhal vytvořit dojem stylizované jakoby ze dvou dílů sestavené figury. Šaty zdobily vyšité, dobově stylizované květiny.

Módní byly plastické, těžké typy krajek mezi nimi i irská háčková. Ta byla žádaná, že její výuku zařadil pohotově v roce 1905 do svých osnov Státní ústav pro krajkářský domácí průmysl. Módními látkami byly taft, samet, voál atd. v pastelových tónech pojme-

novaných podle oblíbených květin-slézová, šeříková apod. K výrobě tkanin se začal používat nový materiál-umělé hedvábí. V anglosaských zemích se pro umělé hedvábí používá označení rayon.

30, 31, 32, 33

V prvním desetiletí 20. století se za slábnoucího vlivu secese formovaly v evropských centrech a v USA dekorativní slohy, které přes mnohé odlišnosti dostaly o půlstoletí později souhrnný název art deco. Do nového století však vstupovaly dámy v šatech, které se nijak podstatně nelišily od těch, ve kterých opustily století minulé. Teprve po silicím vlivu reformních hnutí v čele s Paulem Poiretem se vytvořila nová silueta ve stylu novoklasicismu. Ta posunula pas opět vzhůru. Krátký aranžovaný živůtek byl střižen vcelku s kimono rukávy, což byla novinka inspirovaná dobovým zájmem o orientální umění. Siluetu, která se konečně obešla bez těsné šňěrovačky, dotvářela dlouhá přiléhavá sukně překrytá druhou, někdy i třetí aranžovanou sukní či tunikou u společenských šatů vyběhající u vlečky.

Móda, která počítá s efektem vrstvení, vyžaduje lehké vzdušné prolamované materiály. Letní šaty se šily často z bílého batistu, linonu a podobných lehkých látek s bílým dírkovaným vyšíváním a krajkovými aplikacemi. Večerní róby byly z barevného hedvábí s rukávy a tunikou z hedvábné strojní krajky či zlatem a stříbrem vyšíváného tylu. Populární se stala opět látáním vyšíváná síťovina (filet), z které se zhotovovaly celé kabátky. Oblíbené bylo také fiži.

V předválečných letech se pas posunul níž, sukně dostala soudkovitý tvar. Módní linii dodržovaly také kostýmy a samostatné sukně, obvykle se šňůrkovými a prýmkovými detaily. Praktické blůzy z rozmanitých materiálů se bohatě zdobily irskou háčkovanou či strojní vzdušnou krajkou a vyšivkou. Vyšívaly se také ručně, v letech těsně před válkou opět aktuálními svérázovými motivy. Názorové vření dotýkající se obrody uměleckého řemesla a počátku průmyslového designu vyústilo v zakládání uměleckovýrobních sdružení. Jedna z

nejznámějších je Wiener Werkstatte, založena 1903 ve Vídni skupinou mladých umělců pod vedením architekta Josefa Hoffmana. V té době vznikl typ oděvu později nazvaný jako šatová sukně, která umožňovala střídání různých halenek nebo jen límců či náprsenek a manžet i rukávů. Výhodou takového řešení garderoby je variabilita. K jedné kytli se mohly střídát všelijaké doplňky, protože ty byly odepínací. V nouzi se cenilo i to, že na jejich zhotovení stačily různé zbytky a odstřížky. Válečná čísla módních časopisů obsahovaly pravidelnou rubriku s návody k úspornému šití a přešívání. Střih šatové sukně se uplatnil rovněž při navrhování pracovních šatů pro ženy. Praktické a pohodlné oděvy se objevovaly na stránkách módních a ženských časopisů od počátku války. Nejprve byly určeny ošetřovatelkám, v průběhu války i ženám, které nahradily muže v dalších zaměstnáních. Dalším specificky válečným druhem oděvu je oděv smuteční, jehož nezbytnou součástí byl černý tylový závoj většinou bez ozdob. Dámské kostýmy a pláště se už od začátku války inspirovaly střihy a detaily vojenských uniforem. Užívalo se šňůrové zapínání, prýmky a krumplování na límcích, manžetách, patkách kapes a náramenících.

34, 35, 36, 37

1.6 Pánská móda

„Předmětem umění není jednoduchá pravda, ale složitá krása.“ Oscar Wilde

Pánská elegance neměnila zdaleka tak svou tvář tak jako móda dámská. I přesto se dá hovořit o vývoji pánského oblečení. Přetrvávaly principy zavedené na konci 18. století, a měnily se jen málo: kabát, kalhoty, vesta, kravata. Úbor vznikl v Londýně v době, kdy ve Francii padl starý režim a spolu s ním zmizel i nastrojený, vyumělkovaný napudrovaný dvořan zdobený péry, po vzoru krále slunce, Ludvíka XIV. na dvoře ve Versailles. Způsob

života na zámku i ve městě značně ovlivnila anglosaská společnost se svými hony, zálibou v cestování a určitou nenuceností a uvolněností, nabízející důstojnému muži nový model svobody. Chvála liberalismu a schopnost rozmnožovat majetek, francouzským šlechticům dosud zakazovaná, udělala z džentlmena 18. století velkostatkáře. Elegantní Angličané žili převážně na venkově a na stylu jejich oblečení to bylo vidět, stejně jako se na něm odrážel rozvoj vlnářského průmyslu. Anglomanie se tak stala na dvě století vzorem a ovlivnila slovník i filozofii pánské módy. „V jednoduchosti je poslední útočiště složitých lidí,“ tvrdil Oscar Wilde. Pánský oděv byl znakem mužova postavení a důkazem, že se zajímá o svůj zevnějšek a dojem, jakým působí. Úspěch zevnějšku elegána spočíval v nestrojenosti a v tom, že elegantní byl jaksi mimochodem.

38, 39, 40

Jednoduchá, střízlivá a tmavá, tak je možné charakterizovat rovnou linii, která prošla nej-různějšími proměnami a pronikla až do našich dnešních elegantních šatníků. Redingot (z anglického riding coat) je vhodný na den, večer ho nahradí oblek. Zhruba od roku 1820 krátké kalhoty postupně ustupují dlouhým. Ty jsou nejprve přiléhavé a s mostem, potom i s podpínkou, ještě později s poklopem, a tvoří největší moderní přínos do pánského šatníku 19. a 20. století. Krejčí se stává z bezejmenného řemeslníka klíčovou postavou společenského života. Nadělat si dluhy u krejčího ukazovalo určité společenské postavení. Romantická literatura se hemží mladými lidmi, jejichž duševní rozpoložení ovlivňovaly do-dávky a účty od nejlepších výrobců. Krátká plášť, paletó, inspirované oblečením námořní-

ků, se masově rozšířilo po roce 1835. Spadalo pytlovitě z ramen na stehna a nemělo vyznačený pas. Toto oblečení známé také pod názvem „kaban“ se snadno napodobovalo a dalo se použít pro všechny typy a velikosti bez velkého přizpůsobování střihu. Šlo o předchůdce nového průmyslu pánské konfekce, určené původně dělníkům, ale brzy spojující velké množství měšťanů všech kategorií. Rychlost, nový požadavek moderní doby, přinášela do lidských životů stále se zrychlující rytmus, a to i v nakupování oděvů. 20. století jen potvrdilo hlavní principy pánské módy: diskrétnost, zdrženlivost a rovněž úctu ke konvencím a ohled na situaci. Patří se dávat přednost ženám a umět mlčet. Jakákoli forma zdrženlivosti je pro džentlmena nejlepším způsobem, jak dát najevo svou odlišnost. Krasavec Brummell, archetyp dandyho, to dokonale vystihl výrokem: „Skutečná elegance není příliš vidět.“ Nebo jen předstírá, že nechce být viděna..

2 HVĚZDY MÓDNÍHO NEBE BELLE ÉPOQUE

2.1 Haute Couture a Charles Frederick Worth

Na počátku byl Worth, Charles Frederick Worth. Tento Angličan je považován za prvního módního tvůrce vůbec a skutečného vědomého couturiera. Charlesu Fredericku Worthovi přálo štěstí. Souhrou náhod a známostí se dostal až k císařovně Evžénii, která požehnala jeho zlaté korunce na první módní visače. Worth zásadně ovlivnil dámské oblečení druhé poloviny 19. století, neboť pochopil jednoduchou, ale důležitou zásadu: estetická dokonalost je neoddělitelná od precizního řemeslného provedení a technických znalostí. Netrvalo dlouho a Worth také pochopil, že pokud chce něco znamenat ve světě módy, musí do Paříže. Roku 1858 si otevřel modelový dům na rue de la Paix, nedaleko proslulé Opery. Společnost libující si v luxusu dokázala ocenit jeho modely z taftu, saténu, brokátu a hedvábného mušelínu. Experimentoval s vazbami látek a jejich vizuální proměnlivostí vlivem světla, mistrně kombinoval nejrůznější druhy látek. Worth byl posedlý snahou o dokonalost. Každá významná zákaznice měla u něj v salonu svoji dvojnici, manekýnu, na které se předváděly šaty pro ni určené. Těmto modelkám Mistr přikazoval dokonce hubnout nebo přibírat podle skutečné momentální linie jeho vznešené zákaznice. Díky tomuto systému dvojnic umožňoval svým zákaznicím ten největší komfort. Nemuseli tak do salónu chodit kvůli každé maličkosti, tím se snížil počet zkoušek. Jeho salón splňoval i veškeré nároky na zpracování. Tehdy se totiž šaty prohlížely důkladně i z rubu. Zajímavé, že tento mistr krejčoviny nakonec umírá sám a v chudobě.

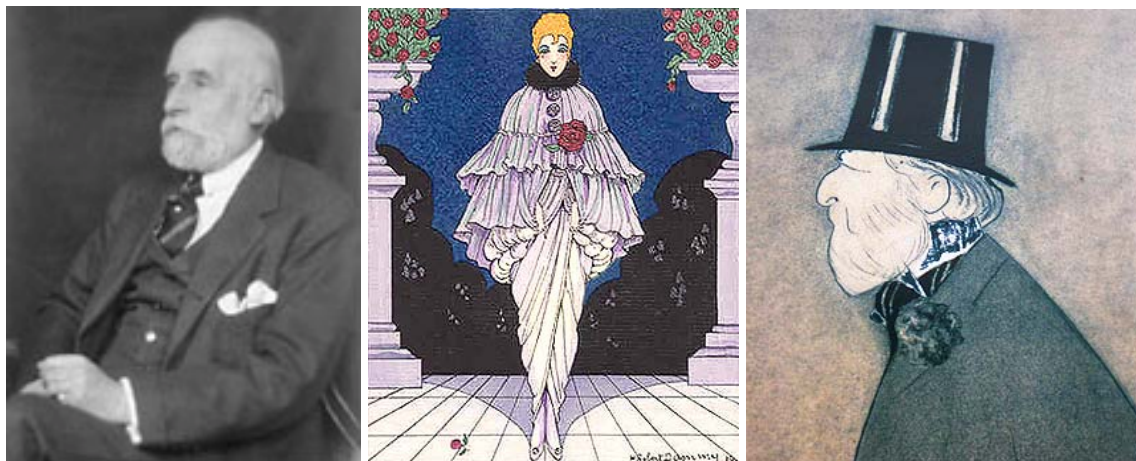
Haute couture (český překlad: *vysoké šití* nebo spíše *vysoké krejčovství*) je francouzský mezinárodně používaný, termín z oblasti módy označující oblečení šité na míru a vyrobené v Paříži. A často imitované v ostatních známých městech módy jako jsou: New York, Londýn a Miláno. Oblečení „haute couture“ je nejen šité na míru pro určitého zákazníka, ale při jeho výrobě jsou použity vysoce kvalitní a drahé látky a je šité rukou s extrémním důrazem na detail a zakončení. Ušití jediných šatů může trvat od 100 do 500 hodin, přičemž jejich cena se může vyšplhat na astronomických výšek. **Termín „haute couture“ může označovat:** Módní domy a známé návrháře, kteří vytvářejí exkluzivní oblečení, které často udává světové módní trendy, samotné výrobky těchto domů a návrhářů, v přeneseném a značně nepřesném významu samotnou francouzskou módu. Ve Francii je označení „haute couture“ chráněným názvem.

2.2 Jacques Doucet (1853-1929)

Ve světě módy jméno Jacquese Douceta vyslovovalo se stejným respektem, jako jméno Worthovi. Tento couturier, s vousem van Dycka a karafiátem v knoflíkové dírce, miloval vznešenou eleganci. Narodil se roku 1853 v zámožné rodině obchodníků s krajkami, prádlem, klobouky, kapesníčky a křtíci šatečky, jejíž vývěsní štít „Lingerie Doucet“ zářil na ulici Rue de la Paix nedaleko Opery. Doucet oblékal dámy, které toužily působit jemně a křehce. Svou výpravností a romantikou rozhodně nezapřel své okouzlení rokokem a Fragonardovými obrazy. Na své vysoce apartní oděvy používal cenné benátské krajky, matové hedvábí, perlové výšivky, rostlinné vzory vystřihávané z tylu a mušelínu, třpytivé pajetky kontrastující s živůtky z kozinky tenké jako taft, pláštěnky do opery zdobené hebkou sobolí, nebo činčilovou kožesinou. Doucet vynikal ve vrstvení a kombinování pastelových barevností.

Pod slupkou zámožného džentlmena ukrýval Doucet vzácnou vnímavost a ambice velkého sběratele. Obklopil se starými obrazy, knihami a nábytkem z 18. století, své vzácné sbírky však neváhal z části rozprodat, když se poznal s avantgardními umělci. Byl to právě on, kdo zakoupil Picassovy *Slečny z Avignonu*, nebo *Zaklínačku hadů* od Celníka Rousseaua, obrazy Miróa a Modiglianiho. Je až s podivem, jak citlivě reagoval na moderní výtvarné umění, zatímco v oblasti módní tvorby lpěl zatvrzele na kánonech starého světa.

Důstojnost a luxus znamenaly pro něho v odívání víc, než nějaké novoty. Okouznil celou generaci žen, ale dcery svých zákaznic si již udržet nedokázal.

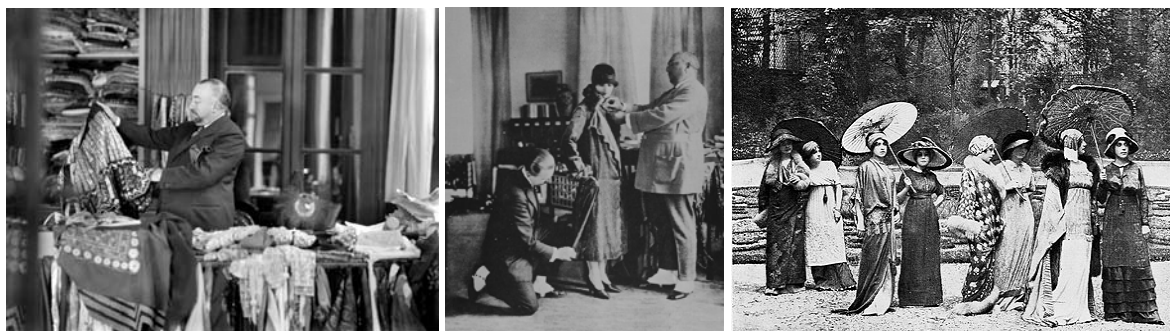

45, 46, 47

2.3 Paul Poiret (1879-1924)

Paul Poiret, syn obchodníka s textilem, začal projevovat umělecké sklony již v mládí, kdy se dostal do učení k výrobcí deštníků. Ze zbytků látek začal jednoho dne šít šaty na malou loutku. A to byl počátek jeho pozdější oslnivé kariéry. První, kdo si povšiml jeho nadání, byla madame Chéruitová, již také prodal své kresby. Svůj vlastní modelový dům si Paul Poiret otevřel v roce 1904 v rue Auber, který v průběhu svých nejrůznějších proměn a mnohých odbočení boural tradice minulosti. Jeho žena Denisa, s níž se znal od dětství, se mu brzy stala nepostradatelnou múzou. Poiret uvedl své vizionářské představy do praxe sérií kolekcí znamenajících totální odklon od metod jeho předchůdců. Jako Prométheus vysvobozený z řetězů představil návrhář v roce 1908 nejprve linii Direktorium. Sukně splývala rovně asi Be korzetů a nahradit je vysokými pásy s kosticemi. Po prvním šoku trvalo méně než dva roky, než byl tento krok všeobecně přijat. Další smršť nastala v roce 1911 po představení *Šeherezády*, jednoho z Ďagilevových baletů. Strhující tanec Nižinského v roli otroka, jehož tělo se doslova vznášelo nad pódiem v širokých tureckých pantalonkách, přivítalo pařížské publikum velmi bouřlivě.

Výtvoři couturiérů hned v další sezoně připomínaly orientální magii. Těžké brokáty, brokately se skvrnami zlata, stříbra a oceli, stejně jako dosud nevídané fantazijní vzory živých barev, které používal pro své kostýmy Leon Bask, zatoužily obléknout urozené a bohaté ženy. Na to reagoval i Poiret a uspořádal nezapomenutelný večírek Tisíc a dvě noci. Vše ve stylu orientu, Turecka a harémů s úžasnými kulisami, plameňáky a pávy. Tím do módy vnesl tuniky, harémové kalhoty a turbany. Jeho manželka Denisa byla první ženou, která nosila rovný korzet inspirovaný antikou, bez kostic a s podprsenkou. Paul Poiret, celý život obklopený ženami, dokázal zužitkovat, co se od nich naučil. Jeho dcera Marine dala jméno umělecké škole a jméno druhé dcery Rosine bylo inspirací pro první firmu na světě, vyrábějící laky na nehty. Poiret podnikl se svým ansáblem turné po významných evropských městech, byl ve Vídni, Petrohradu, Bruselu, Praze a v Moskvě, zavítal i do Ameriky.

48, 49, 50

Doucet patřil k prvním módním tvůrcům, kteří své modely nechávali zaznamenávat. V roce 1908 inicioval své první vydání tenkého alba s názvem *Les Robes de Paul Poiret* (šaty Paula Poireta) v podání Paula Iribea. Bylo to poprvé, kdy kolekce jediného návrháře byla představena jediným ilustrátorem. Výsledek byl tak překvapující, že dílko vstoupilo do historie jako mezník v oblasti módní ilustrace. Dalším výtvarníkem spolupracujícím s Paulem Poiretem by Georg Lepape. Ten narozdíl od Iribea z kreseb zcela odstranil tradiční perokresbu. U některých modelů pak dokonce ponechal celou plochu stránky bílou a prázdnou. Jinde použil geometrické členění pruhů a čtverců. Tváře krasavic v orientálních turbanech připomínaly Modiglianiho ženské portréty a do jisté míry i hvězdy němého filmu s výrazně nalíčenýma, doširoka rozevřenýma očima.

Po vypuknutí první světové války odešel dobrovolně na frontu, a to v uniformě, kterou si sám ušil. Po válce Poireta dřívější sláva a úspěch opouštěly. Přátelé se k němu začali otáčet zády a zatrpklý Mistr si začal psát deník o jejich zradách. Denisa se s ním rozvedla. Muž, který jedno celé desetiletí zásadně ovlivňoval módu a určoval životní styl, zemřel zcela opuštěn na parkinsonovu chorobu v chudobinci v roce 1944.

51, 52, 53, 54, 55

2.4 Mariano Fortuni (1871-1949)

Mariano Fortuny y Madrazo byl všestranným, dalo by se říci renesančním umělcem, který patřil do světa módy vlastně jen malou částí svého díla. Fortuny se narodil roku 1871 v Grenadě, v rodině kosmopolitních umělců španělského původu. V roce 1905 se usadil v Benátkách, kde se svou společnicí Henriettou Negrinovou, s níž se setkal v Paříži a mnohem později se s ní i oženil, sdílel po dobu čtyřiceti sedmi let tvůrčí zápal, se kterým se věnovali nejen malířství a sochařství, ale také fotografování, tvorbě textilií, scénickým dekoracím, sběratelství nejrozličnějších uměleckých děl a rovněž návrhům nábytku. Jeho vliv na oděvní tvorbu je znatelný až do dneška především metodou plisování, kterou si nechal patentovat. Jeho splývavý styl šatů, jednoduchého košilového střihu, nazvaných „Delphos“ je ovlivněn atmosférou Benátek a barva plisovaného, vyjímečně jemného hedvábí je tvořena postupným namáčením do lázní s barvami odstupňovanými podle odstínů měsíčního světla nebo odlesků vody na laguně. Pán a paní Fortunyovi si sami s nekonečnou péčí dovaželi ingredience pro svou barevnou alchymii. Byli to karmínové červci z Mexika, sláma z Bretaně, indigo z Dálného Východu. Cesty, ideje i symbolismus se snoubil v kimonových šatech, které Fortuny vytvářel. Do jeho tuniky prostoupené vůní Benátek,

extravagantní a skrývající tajemství dnes již téměř ztracené se oblékaly ženy jako Isadora Duncanová, Eleonora Duseová či markýza Casati. Šaty zavinuté jako přadeno vlny a zabalené do jemného papíru s vodotiskem Fortunioho značky se prodávaly v malé krémové krabičce ovázané černou stuhou. Na ostrově Guidecca se dodnes vyrábí látky s Fortunioho tradičními vzory.

56, 57, 58, 59

60, 61, 62

3 SOUČASNÍ MÓDNÍ TVŮRCI NAVAZUJÍCÍ NA ODKAZY BELLE ÉPOQUE

3.1 Montmartre, kabarety a nezkrotný Jean Paul Gaultier

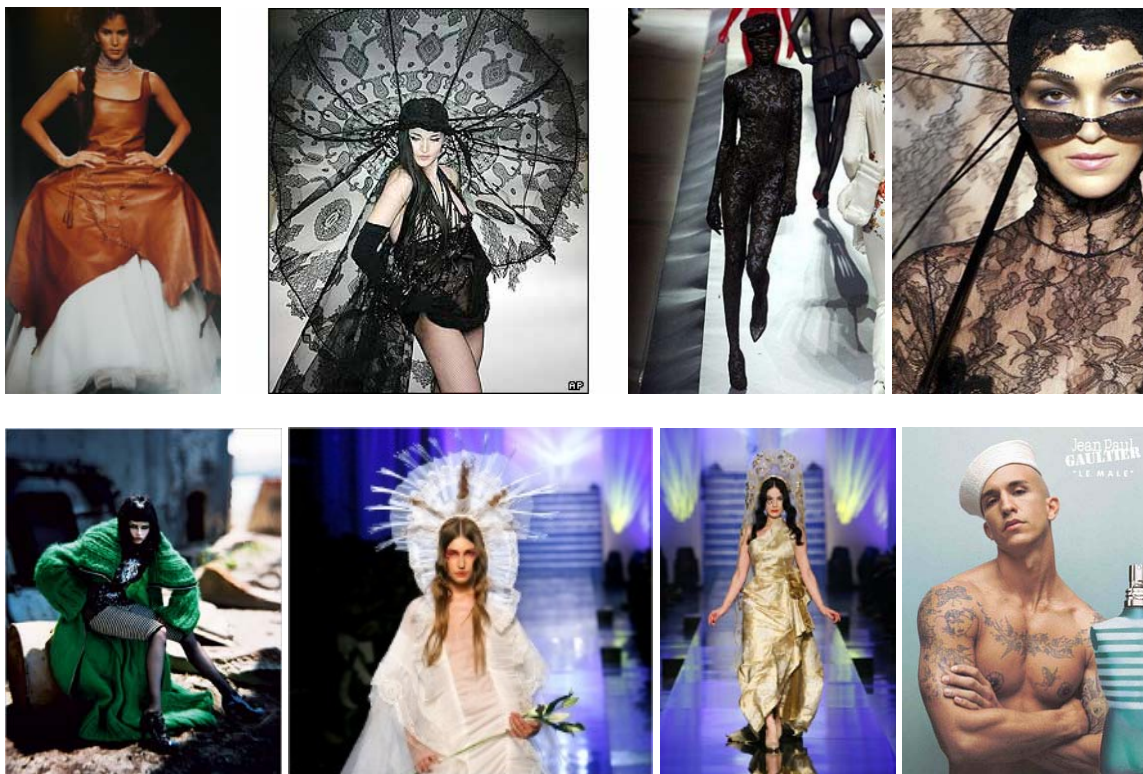
„Apoštol špatného vkusu“

63, 64, 65, 66

Jean Paul Gaultier, jeden z nejvýznamnějších francouzských návrhářů osmdesátých let, ve své kolekci *A Bůh stvořil muže* propagoval sukně pro pány. V jiné kolekci, *Šatník pro dva*, se objevily modely upozorňující na otázky sexu a pohlaví. Androgynií zjev již nebyl ničím neobvyklým. Gaultierovi nešlo o záměnu pohlaví pomocí oblečení, ale o hru. Sám tvrdil, že ten, kdo se obléká jako coura, nemusí přece courou být. Tento „Enfant terrible“ chtěl jen nabídnout rovnost v oblasti sexuální přitažlivosti. Tvrdil, že má rád rozmanité druhy krásy. Kolem jeho osobnosti defiloval celý ansámbl žen a mužů, propíchaných a potetovaných od hlavy až k patě, bytosti, u kterých se jen těžko dalo určit pohlaví, kovbojové, hippies, čarodějové, vikingové, gejši a karnevalové tanečnice.

Praxi získal v salonu Cardinově, u Patoua a Jacquese Esterela. Ukouzl si z každého z nich. Největší proslulost mu přinesly kuželovité podprsenky a korzety navržené pro sexuálně agresivní zpěvačku Madonna. V jeho tvorbě se kříží náboženství, rasy, pohlaví, smazává se hranice mezi ženou a mužem.

67, 68, 69, 70

71, 72, 73, 74

3.2 Secesní ornament, dokonalé střihy a poezie Alexandra McQueena

„Chci toho ještě hodně dosáhnout. V této hlavě není žádný prostor pro uspokojení!“

A. McQueen

Gotická senzibilita pohádky bratří Grimmů je bližší duchu oděvů Alexandra McQueena než fetiš, prolévání krve a misogynie, z jejichž podpory je obviňován. Avšak přes svou temnost má McQueenův design také ženskost, která svádí všechny od Bjork po vévodkyni z Westminsteru. McQueenův vzestup ke slávě je módní pohádka sama o sobě. Narodil se v roce 1969 jako syn taxikáře z East Endu a učil se u krejčího prince z Walesu Andersona and Shepparda na Savile Row, kde do podšívek obleků Jeho královské Výsosti naškrábal odporné obscénnosti. Pracoval s Romeem Giglim, divadelními kostyméry Angels and Bermansen a Koji Tatsunem, než mu ředitel magisterského studia Central Saint Martins Bobby Hildin nabídl, aby se přihlásil. Jeho magisterská kolekce z roku 1992 „Jack Rozparovač“ okouzila britský módní tisk. Isabella Blowová koupila celou kolekci a přijala jej za

jednoho ze svých chráněnců. McQueenova téměř rodokmenová strohá, agresivní krejčovni-
na je dědictvím po návrháři kostýmů MGM Adrianovi, Christianu Diorovi a Thierry Mu-
glerovi. Ve svých kolekcích „Highland Rape“ a „The Birds“ použil ke stahování v pase
korzety značky Mr. Pearl, přehnaná hranatá ramena a sukně tvaru ostře řezané tužky. Bru-
talitu stylu McQueena zmírňuje jeho lyričnost. V roce 1996 byl jmenován britským „Návr-
hářem roku“. V roce 1996 také nahradil Johna Galliana jako vedoucího významného krej-
čovského salonu Givenchy.

75, 76,

77, 78, 79

80, 81, 82, 83

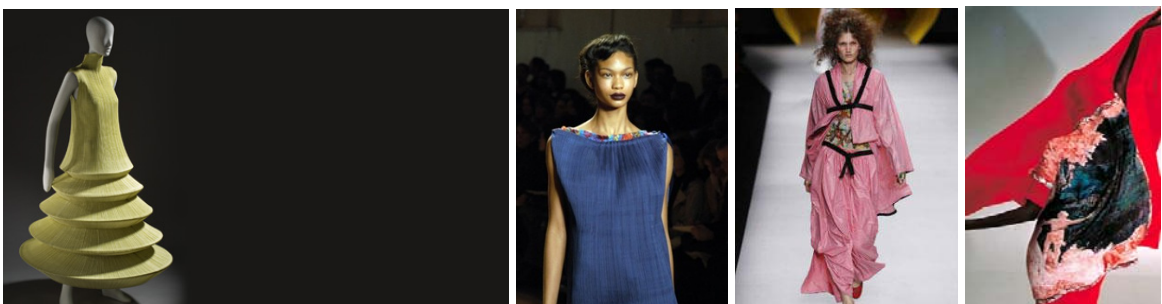
3.3 Plisé v podání Isseyho Miyake

„Jsem součástí své minulost, ale dívám se do budoucnosti.“ Issey Miyake

Issey Miyake, narozený 1938 v Hirošimě, se na evropských předváděcích molech představil jako jeden z prvních japonských módních návrhářů v roce 1973, téměř deset let předtím, než přišli Yohji Yamamoto a Commes des Garçons. Po studiu grafického designu se přestěhoval do Paříže, kde pracoval pro Guy Laroche a Huberta de Givenchy. Než se vrátil do Tokia, aby si založil vlastní společnost, Miyake Design Studio, pracoval rovněž pro Geoffreyho Beena v New Yorku. Všichni tyto zaměstnavatele Miyakeho ovlivnili v jeho umělecké tvorbě. Přesto byly Miyakeho kolekce zcela vyjimečné. Jako první spojil japonský design s designem Západu. Kromě pohledu na texturu a barvení tradičních japonských látek také používal některé drobnosti týkající se japonských šatů, například univerzální určování velikosti. To vyhovovalo jeho touze vytvářet praktické a lidové oblečení. Univerzálnost se později projevila ve volbě jeho modelů-pro přehlídku v roce 1976 si vybral samé tmavovlasé dívky, v osmdesátých letech pak opět jiný typ. Miyakeho modely byly ve světě módy okamžitě s nadšením uvítány.

Kromě značky s vlastním jménem produkuje Issey Miyake také výrobky z úpletu, Pleate Please. Používá originální nový způsob vytváření oděvů, při němž vlákno vložené do pleťacího stroje splétá trojrozměrnou trubici látky s oddělovacími liniemi. Po prostřížení v těchto hraničních místech vzniká hotový oděv, od prostorných šatů po jednoduché ponožky.

87, 88, 89

90, 91, 92, 93

94, 95, 96, 97

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 POZDĚ K RÁNU

4.1 Inspirace

Inspirací ke kolekci 'Pozdě k ránu' mi byly rozervané duše prokletých básníků.. opilá souhvězdí, poslové větru.. Křehké pocity intimních nálad smývané přívaly deště.. Tyto podněty v kolekci vytváří vzdušnou a tajemnou atmosféru s tvarově čistou linií a smyslem pro detail.

*Běží chvění po údolí, milostné, až touhou bolí,
až zamrazí v lese, běží pod nápory léta,
vítr šedé větve splétá, ptačí tikot ozve se.*

*Ó, jak prochlad šumí křehce! Žádné utišení nechce,
preluduje pro lásku, trávou běží sladké stlaní,
běží němé rýžování peřejových oblázků.*

*Naše duše rozteskněná ze dřímoty skoro sténá,
když ji šero donutí, je to duše má i tvoje,
prostá, plná nepokoje, vlahý dech a splynutí.*

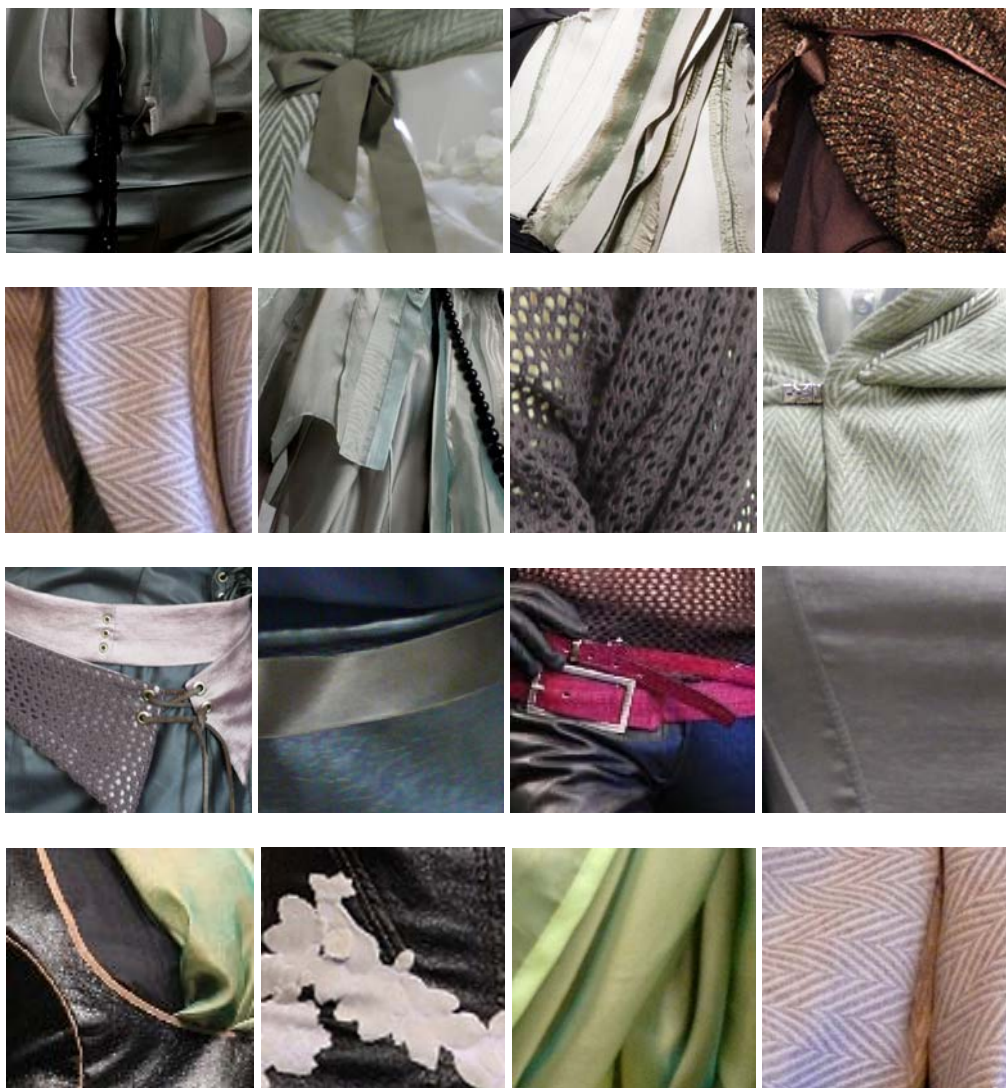
Běží chvění po údolí/ Paul Verlaine

4.2 Koncepce kolekce „Pozdě k ránu“

Kolekce „Pozdě k ránu“ se skládá ze dvanácti modelů, které na sebe navazují jak materiálem, tak myšlenkou. Postupně se rozvíjí, vybarvují.. Otevírají své malé tajemství, které si v sobě nesou. Jemné a vzdušné pastelové odstíny se pozvolna mění.. Dominantními a nosnými barvami celé kolekce jsou barva černá, světle a olivově zelená, tmavě hnědá, písčově hnědá, okrová, smetanová, světlá a tmavá fialová. Barvy jsou velmi jemně a citlivě kombinované.

Taktéž jsou kombinované i materiály, ze kterých kolekce je. Převažují přírodní vlny-flauše a pleteniny, lehký šifón, elastický tyl, satén, imitace kůže a impregnované plátno.

Kombinace těchto materiálů vytváří vzdušnou a tajemnou atmosféru s tvarově čistou linií a smyslem pro detail. Zdobné detaily jsou vytvářené vrstvením, prošíváním či hrou s nezačištěnými okraji látek. Lehké šifóny uzemňují těžší vlny a plátno. V kontrastech stojí materiály lesklé a matné. Kolekce je doplněna o bižuterii a kožené rukavičky.

Detaily z kolekce „Pozdě k ránu“

4.3 Kresebná dokumentace

Doprovodná kresba kolekce „Pozdě k ránu“, pastelky, akvarel

Doprovodné kresby kolekce „Pozdě k ránu“ pastelky, tužka, akvarel

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

5 FOTODOKUMENTACE KOLEKCE „POZDĚ K RÁNU“

styl KABO
Top Styl Designer

13., 14., 15. 2. 2008
módní přehlíky finalistů TSD
vždy ve 13.00 hodin
v pavilonu G2
/ Fashion Show Hall /

BVV
Veletřhy
Brno

design/ Veronika Vašátková/ fotograf/ Tereza Vlčková/ styling/ Lenka Marková / model/ Klára Lampová

design/ Veronika Vašátková/ fotograf/ Milan Bureš, Ondřej/ styling/ Kamila Šimánková / model/ Ivona Jahnová, Monika Podaná

design/ Veronika Vašátková/ fotograf/ Milan Bureš, Ondřej/ styling/ Kamila Šimánková / model/ Ivona Jahnová, Monika Podaná

design/ Veronika Vašátková/ fotograf/ Jiří Zach

ZÁVĚR

S touto magisterskou prací jsem procházela Paříží v onom krásném období na přelomu 19. a 20. století. Od krásky z železného krajkoví, hrdě se rozhlížející.. podél Seiny. Kolem Opery a slavných módních salónů ještě slavnějších pařížských couturierů. Nechala jsem se ovívat větrem na vrcholku Paříže, na Montmartru, kde lákají veselé písňe šansoniérů a živá hudba linoucí se z kabaretů. Kde Jean Cocteau recituje svou poezii, větrem se line vůně rozkvetlých stromů a doutníků. Na tomto místě nenajdeme jen šťastné a veselé tančící lidi. Jsou zde i blázni, nešťastní bohémové se svými roztrhanými dušemi, kteří hledají své místo na zemi.

Belle Époque dala prostor a šanci v rozvoji nejen umělcům, malířům či hudebníkům a básníkům, ale i vědcům, vynálezci a architektům.. Její stopy můžeme dodnes sledovat. Stačí jen se kolem sebe pozorně dívat..

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Móda 20. století/ Jana Máchalová/ ISBN 80-7106-587-0

Móda století/ Francois Bauxit/ ISBN 80-7202-943-6

Krajky, výšivky, stuhy, prýmky/ Alena L. Čechová, Anna Halíková/ ISBN 80-7106-668-0

Současní módní návrháři/ Terry Jones, Susie Rushtonová/ ISBN-10: 80-7209-854-1

Paříž/ Zdeno Kolesár/ ISBN 978-80-89259-09-0

Má temná krásko/ Charles Baudelaire/ ISBN 80-7021-580-1

Svět umění/ knižní klub/ ISBN 80-242-0853-9

Surrealismus/ Cathrin Klingsohr- Leroyová/ ISBN 80-7209-656-7

Dalí/ Gilles Néret/ ISBN 80-7209-530-7

<http://www.metmuseum.org/home.asp>

http://www.metmuseum.org/toah/hi/hi_Clothing.htm

<http://www.style.com/vogue/>

<http://klikni.idnes.cz/Katalog-firem/Textilni-prumysl/Modni-navrhari/index.htm>

http://www.moda.cz/Kategorie/Modni_navrhari/index.html

SEZNAM OBRÁZKŮ

- 1- Auguste Renoir, La Cueillette des Fleurs
- 2- Gustave Klimt, La Belle Époque
- 3- Foto: Montmartru, bazilika Sacké Coeur
- 4- Foto: Paříž
- 5- Foto: Kavárna na Montmartru
- 6- Foto: Paříž
- 7- Jacques Doucet
- 8- Alfons Mucha, Princezna Hyacinta, 1911
- 9- Jacques Doucet
- 10- Pablo Picasso, Slečny z Avignonu, 1907
- 11- Pablo Picasso, La Vie (život), 1903
- 12- Georges Seurat, Nedělní odpoledne na Grande-Jatte, 1884-86
- 13- Henri de Toulouse Lautrec, Moulin de la Galette
- 14- Henri de Toulouse Lautrec, Marcelle Lenderová tančí v „Chilpéric“, 1896
- 15- Henri de Toulouse Lautrec, Kavárna „Les Ambassadeurs“ Aristide Bruant, 1892
- 16- Le Chat Noir, plakát
- 17- Georges Seurat, Cirkus, 1890-91
- 18- Foto: Pohled na Moulin Rouge
- 19- Edgar Pegas, Cirkus Fernando
- 20- August Renoir, Moulin de la Galette
- 21- Edgar Pegas, Cirkus Fernando
- 22- Henri de Toulouse Lautrec
- 23- Henri de Toulouse Lautrec, 1892
- 24- Henri de Toulouse Lautrec, Mouli Rouge-La Goulue, 1891
- 25- List z módního časopisu z roku 1907. Dáma vlevo v šatech zdobených vložkami z vyšívané síťoviny a v blůze z vyšívaného tylu s krátkými volánkovými rukávy. Dáma vpravo má na sobě kostýmové šaty zdobené líčkovou krajkou a blůzu se stojacím límcem se třemi stuhami, na klobouku aranžovaná stuha.
- 26- List z módního alba 1912-1913. Dáma v kostýmu s prýmkovými ozdobami a batisťovými plizovanými manžetami a límcem. V ruce drží látkovou kabelku s ozdobně aplikovanými šňůrami.
- 27- List z módního alba 1912-1913. Večerní toaleta z tří vrstev transparentních materiálů: béžového strojového tylu, a černé strojní krajky.
- 28- List z módního alba 1912-1913. Tři modely blůziček, shora dolů: kombinace vzdušné krajky a hedvábného saténu, kombinace šifonu, výšivky a vyšívané síťoviny, blůzička z jedné látky s bohatě vyšívaným barevným sedlem a manžetami
- 29- List z módního alba 1923-24. Dáma v odpolední společenské toaletě ze saténu a hedvábné strojové krajky blonde
- 30- Vzorek irské háčkované krajky
- 31- Johann Hrdlicka, límec. Šitá krajka zhotovená v Ústředním krajkářském kurzu ve Vídni, kolem roku 1900
- 32- Vzorek vzdušné plastické krajky
- 33- Wiener Werkstatte, ukázky metrových paličkovaných krajek a vložek. Stejný vzor je nabízen ve dvou formách, s oběma rovnými okraji jako vložka nebo s jedním okrajem zoubkovaným jako krajka, rok 1920
- 34- Ozdoba ze šité krajky s motivy květů a hvězdic, první čtvrtina 20. století

- 35- Dvě děvčátka na ateliérové fotografii jsou oblečena do sámkovaných šatů ozdobených prýmkami. Na živůtku stojící dívky jsou aplikovány motivy ze šité krajky, první čtvrtina 20. století
- 36- Jeane Lavinová, dva modely odpoledních šatů se vyznačují jasnou grafickou kresbou výšivky na kontrastně barevné šatové látce, kolem roku 1917
- 37- Secesní oděv, kolem roku 1900
- 38- Hrabě Étienne de Beaumont, 1919
- 39- Hrabě Robert de Montesquiou, obraz Giovanni Boldiniho, 1897
- 40- Darius Milhaud a Jean Cocteau
- 41- Portrét Charlese Fredericku Wortha
- 42- Portrét Charlese Fredericku Wortha
- 43- Večerní model Charlese Fredericku Wortha
- 44- Večerní model Charlese Fredericku Wortha
- 45- Portrét Jacquese Douceta
- 46- Večerní model Jacquese Douceta
- 47- Portrét Jacquese Douceta
- 48- Paul Poiret ve svém Salonu v rue Auber
- 49- Paul Poiret ve svém Salonu v rue Auber
- 50- Zahrada Paula Poireta
- 51- Model Paula Poireta, Gazette du Bon Ton, 1914
- 52- Kostýmy inspirované Orientem, Paul Poiret, 1911
- 53- Kostýmy inspirované Orientem, Paul Poiret, 1911
- 54- Model Paula Poireta
- 55- Model Paula Poireta, ilustroval George Lepape, 1913
- 56- Portrét Mariana Fortuny
- 57- Fortuny by Anne-Marie Deschodt
- 58- Mariano Fortuny, Dress and Belt, Delfský typ šatů, 1936
- 59- Model Mariana Fortunyho
- 60- Mariano Fortuny, Plizé
- 61- L'Odalisque, Mariano Fortuny
- 62- Idyll, Mariano Fortuny, 1868
- 63- Jean Paul Gaultier, Portrét
- 64- Jean Paul Gaultier, Portrét
- 65- Jean Paul Gaultier, Spring/Summer 2007 Paris
- 66- Jean Paul Gaultier, Westwood jostle in Paris, Spring 2007
- 67- Jean Paul Gaultier, Wild fashion
- 68- Jean Paul Gaultier
- 69- Jean Paul Gaultier
- 70- Jean Paul Gaultier
- 71- Jean Paul Gaultier, Attack of the Supervixen
- 72- Jean Paul Gaultier, One of wedding dresses in his Spring-Summer 2007 Haute Couture collection in Paris.
- 73- Jean Paul Gaultier, One of wedding dresses in his Spring-Summer 2007 Haute Couture collection in Paris.
- 74- Jean Paul Gaultier, Parfum Le Male
- 75- Alexander McQueen, Portrét
- 76- Alexander McQueen, stylist
- 77- Alexander McQueen, images via Nymag, Spring 2007 collection
- 78- Alexander McQueen,

- 79- Alexander McQueen, A model presents a creation by British designer Alexander McQueen as part of his Spring/Summer 2008 ready-to-wear fashion collection in Paris Oct. 5, 2007.
- 80- Alexander McQueen,
- 81- Alexander McQueen,
- 82- Alexander McQueen, podzim/zima 2006-7
- 83- Alexander McQueen, podzim/zima 2006-7
- 84- Issey Myiake, Minaret dress, Pleated, Polyester, Spring/Summer 1995
- 85- Issey Myiake,
- 86- Issey Myiake,
- 87- Issey Myiake, Portrét
- 88- Issey Myiake, V Magazíne, Credits: David Sims
- 89- Issey Myiake, Hat by Issey Miyake
- 90- Issey Myiake, Dress Brown wool knit, 1989
- 91- Issey Myiake, Dress 1990, Gold and burgundy finely pleated cotton blend
- 92- Issey Myiake, Portrét
- 93- Issey Myiake, Plastic body, 1980
- 94- Issey Myiake, 'Minaret' dress, S/S '95, polyester plain weave, pleated and heat-and-pressure set over plastic hoops
- 95- Issey Myiake, Pret-a-Porter collection
- 96- Issey Myiake, Spring/Summer 2008, Paris
- 97- Issey Myiake, Paradoxe Lost, 1976